

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Vita S. Maclouij Episcopi & Co[n]fessoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

VITA S. MACLOVII EPISCOPI ET CONFES-
SORIS, AVTHORE SIGEBERTO MONACHO GEM-
blacensi: Claruit is Sigebertus Anno 1100.

EPISTOLA AVTHORIS AD TIETMARVM ABBA-
tem Gemblacensem.

VITA pijsimi confessoris Christi Maclouij, qui etiam Machutes di-
ctus est, diligenter, quantum ad veritatem historię, antiquorum sty-
lo erat exarata: sed quia minus ordinatę digesta, minus composi-
te descripta, ad hęc barbarismis & solęcismis nimis erat confusa, lon-
go obliuionis & negligentię situ ad eodē latebat obducta, vt quasi nul-
lus auribus digna, iam ab hominum rēcesserit memoria. Sed con-
siderato, quia non omninō perdit æstimationem precij preciosum
metallum, quauis iaceat rudere terrę infossum, vel scabredine rubiginis decolora-
rum: placuit, venerabilis pater Tietmare, tuę paternitati, vt iuberes meę pu-
sillitati, vt inspecto historię textu, & pro posse eraso vitiorum contractu, meliorarem illam
quantulocunque sermonis cultu. Ego qui iussioni contrauenire non debui, opus in-
iunctum executus sum, non quidem vt volui, sed quomodo pro ingenij tenuitate va-
lui. More enim rustici fabri opus iniunctum aggressus sum: qui follibus sufflando,
& malleis tundendo, elicit scoriā de rudi massa preciosi metalli, vt paratior reddat-
ur operosi artificis manui, ostendendo alijs splendorem materiei: vt si quis velit ex-
ercere vim sui artificij, inueniat materiam paratam suo vsui. Ergo quod facile factu
videtur, faciam: nimirum vt superflua demam, vitiosa corrigam, confusa ordini red-
dam, a veritate tamen historię nullo modo recedam: vt nihil noui fecisse videar, cum
vetus tantum limando & fricando renouasse videar.

In hac vita
expolienda
quid pra-
stiterit Au-
thor.

EIVSDEM PROLOGVS IN VITAM S. MACLOVII.

Pæconia sanctorum, quę valde sunt in oculis Domini preciosa,
nullatenus sunt reticenda, verum omni memorię tradenda. Nihilo-
minus credendum est, omnipotentis Dei virtute facta esse san-
ctorum miracula pro felici eorum vita, prius cordibus eorum cę-
lesti munificentia indita. Ergo primū indaganda est amicorum
Christi vita, vt, dum eam studemus imitari, proficiat nobis virtutes
eorum mirari. Siquidem nihil nos iuuat stupere miracula, sine fe-
licis vitę imitatione proficua. Iam nunc beati viri vita ad medium deducatur, vt, dum
eius merita recolendo ad eius imitationem animamur, intercessionis gratiam in op-
portunitatibus habere mereamur.

Imitandi
sunt sancti.

V I T A.
CAP. I.

SANCTVS igitur Maclouius nobilitate parentū apud Nouēbr. 15.
homines seculi inter suos non mediocriter inelytus, ci-
tra oram Britannicę maris fuit editus. Pater eius Guent Parentes S.
nomine, Comes fuit, qui vrbis Gimicastrū vocatę, con- Maclouij,
ditor extitit. Matrem ipsius Darual appellatam accepi-
mus. Et quia in omni rerum euentu nunquā abest Dei
dispensatio, patuit etiam in huius sancti viri natiuitatis
exordio. Natus est enim in die sancto, quo omnis mun-
dus Paschalis solennitatis celebrabat gaudia: vt in die,
quam fecit Dominus, vt exultemus & latemur in ea, eti- Pal. 117.
am hoc gaudij mortalibus adderet diuinę pietatis gra-
tia. In huius quippe articulo diei nati sunt in ipsa vicinia Nora de 33.
etiam alij trigintatres puen. Quod quia creditum est dispensatiua Dei ordinatione fa-
ctum, placuit parentibus omnium, vt qui nascendo sortiti fuerant vnus contemporali-
tatis exordium, vnū in Christo tenerent viuendi cōubernium. Nam omnes simul cum
S. Maclouio scholaribus studijs eruditi, omnes simul diuinę seruituti sunt mancipati.

URIVS
ober
NOBER
RVIII
5

Prou. 20.
Thren. 3.

Scriptura
diuina quid
conferat.
1. Cor. 8.

Castigat
corpus suu.

Bona itaque indolis puero electo à Deo ad beatitudinis opera exequenda, iam tunc diuinitus inspirabatur, quod ait sancta scriptura: Ex studijs suis cognoscitur puer, si munda sint opera eius. & : Beatus qui portauerit iugum ab adolescentia sua. Ab ipsis enim infantiae annis occupationi secularis vanitatis abrenunciavit, & libertati diuinæ seruitutis se sociavit. Qui, vt plenius haberet scientiam doctrinæ & cognitionem Dei, arctius se addixit sanctarum scripturarum eruditioni: in cuius rei intentione ociofitas, quæ inimica est animæ, reprimitur: in cuius meditatione Deus agnoscitur, in cuius executione vita æterna acquiritur. Appetebat scientiam, quæ per charitatis humilitatem ædificat: refugiebat illam, quæ per vanitatis elationem inflat. Incipiens etiam corpus suum castigare, & illud in seruitutem spiritus frangere, assuescebat simplici victu & vestitu contentus esse, vilipendens corporis superbia, indignum ducens distendi ciborum copia, nè aliquo modo dominaretur anima suæ per indulgentiam corporalis necessitatis carnis petulantia. Ideo exceptis his, quæ expetebat simplex necessitas naturæ, reliqua omnia expendebat in operibus elemosynæ.

CAP. III.

Iere. 1.
Luc. 1.

* abstulit

Insigne mi-
raculum.

Deus ergo, qui seruos & prophetas suos aliquando etiam in ipso matris ventre nouit sanctificare, non distulit seruum suum in primæua ætate sua virtutibus & signis mirificare, quia in ipsa infantilis ætatis simplicitate non desitit per bonam intentionem seipsum ad seruiendum Deo præparare. Dum quodam die cum coæuis sibi pueris ludendi gratia processisset ad litus maris, alijs in ocioso ludæ negotio intentis, hic humi reclinato capite, somno cepit indulgere. Cum subito inundando redeuntis maris aestu adueniente, quod secundum Lunæ cursum in mari Britannia fieri est solenne, reliqui pueri fuga consulunt vitæ suæ, illum dormientem in tanto periculo non occurrentes excitare. Sed puero ad salutem multorum non longè * abstulit Dei protectio, procurata magno rerum miraculo. Nam cum undique aquæ circumfluere, & undæ undis superuenientes cum feruore tumendo circumstrepere, & tamen circumdusto undique circulo, locum in quo puer iacebat, attingere non auderent, omnipotentia Dei fecit illic insulam excrecere, quæ usque ad summum æquoris porrecta suæ altitudine, futurum Christi antistitem erexit à mortis discrimine. Tam verò inopinato in oculis omnium apparente miraculo opera parentum suorum citius procurato nauigio, eductus est placitus Deo puer de maris periculo. Nè autem vnquam à memoria excideret huius facti nouitas, & vt per hoc magis claresceret beati viri sanctitas, eandem insulam vsque in hodiernum diem permanere fecit diuinitas, & vt credimus, vsque in finem hanc pro testimonio habebit posteritas.

CAP. IIII.

Matt. 5.

Amplecti-
tur vitæ mo-
nasticam.

Gen. 37.

Inuidia
quorundam
erga illum.

Post sanctus Maclouius de adulta infantia transiens in pueritiam, quanto amplius rem diuine inspirationis cum cremento ætatis hauriebat gratiâ, tanto audius æque instantius cor suum preparabat ad apperendam Angelicæ vitæ sanctimoniam. Scensque ex ore Domini, beatitudinē videndi Deum promissam esse mundis corde, & ipsi pueritiae rudimentis se deuouit operibus munditiæ. Volens enim placere Deo corpore & spiritu, elegit omnem ætatem suam agere in virginitatis cœlibatu. Sicut enim testa recens, quo semel est imbuta, diu seruat odorem: ita & ei vitæ visum est, rudes corporis sui aptare quamprimum ad sanctificationē & honorem, nè corrumpere per carnalis desiderij passionem. Quod vt liberius & perfectius posset exequi, perparentum deuotionem & propriam voluntatem assumpsit habitum ordinis monasticum. Vbi positus sub regulatis disciplinæ custodia, quam strenuū & promptū se exhibuit præ ceteris in obedientia, saltem ex hoc probari poterit, quod inuidia coequalium suorum carere non potuit: quæ semper ex aliorum profectu & gloria nascens, in seipsum contabescit. Patiebatur enim inter coæuos suos, quod Ioseph olim passus est inter fratres suos. Ioseph polymita tunica à patre donatus, & ab eo plus cunctis fratribus amatus, quia fratrum vitia carpebat, inuidiam sibi conlauerat. Hic etiam, quia talis rem perfectionis tunicam, & virtutum colore variatam à Deo meruit, aqua huiusmodi fratrum inuidiam effugere non potuit. Mos est ordinis illius, pueros ferre hebdomadariam lucernam cum luce ante pædagogum suum, quando nocturno tempore transeunt vel excurrunt oratorium. Adueniente ergo hebdomada felices pueri, compares eius

extinxerunt ignem, quo debebat lucerna accendi: optantes, ut saltem pro hac offensa sufferret verbera magistri. Quid ageret simplicitas pueri? Ad officinam, ubi ex annonis aqua infusis atque decoctis conficiebatur cereuisia, cucurrit, & ignem sibi dari à ministro petiit. Sed nec in crudo rustici pectore diabolicæ inuidiæ malitia defuit. Aspernatus enim supplicis pueri humilitatem, negavit porrigere ignis fomitem. Ille angustiatu præ timore magistri, prunas à camino arduentes imposuit vesti, & ad lucernam accendendam recurrerebat gressu celeri. Sed inueniens eam iam accensam diuinitus, prunas percussit vestibus, quæ tamen illæxæ omnibus apparuerunt. Pædagogus geminato miraculo stupefactus, alumni se prouoluit genibus. Et deinceps debita venerationi habitus, cum omnes anteiret gloria, tamen charus erat omnibus.

Vide miraculum.

CAP. V.

Vir sanctus, quia Christi sacerdos erat futurus, & caput & caudam hostiæ in sacrificium Dei offerri debere sciebat, de die in diem de virtute in virtutem proficiebat, & per scalam bonorum operum gradatim ad summum perfectionis scandere laborabat. Quicquid enim in tenera ætate Deo fideliter vouit, id opportuno tempore sinceriter soluit. Ante omnia castitatis puritati operam dedit, sciens quia nisi sinceram vas fuerit, quodcumque infunditur, acescit. Habens ergo præcinctos lumbos hac virtute castitatis, etiam lucernam ardentem tenebat in manibus suis, cum per bona opera lucis exempla monstrabat proximis. Ità fideliter & prudenter geminans à Deo sibi credita talenta intellectus & operationis, quoscumque potuit verbo & exemplo allicere ad propositum sanctæ conuersationis, participes & socios sibi concituit ad scandendum iter perfectionis. Iam verò quàm ei frugalitas amica fuerit, quàm ei parsimonia placuerit, quomodo vtrinque reducto fune temperantiæ, semper mediam virtutum viam in omnibus tenuerit, satis ex hoc patuit, quia ad summum sanctimoniz culmen feliciter peruenit. Cuius vitæ reuerentia omnis populus ad meliorationem morum non parum directus, & miraculorum eius gloria nimis iucundatus, promoueri eum fecit ad ordinem Episcopatus, ut vberius sanctificari eius benedictionibus mererentur.

Castitati plurimum studet. Luc. 12.

Mediam in omnibus tenet viam.

CAP. VI.

Fama, quæ facta & infecta solet loqui, referebat esse quandam insulam in mari, quæ præter cetera felicitatis suæ commoda, quibus præ ceteris terris & insulis credebatur abundare, hoc miraculo dignum dicebatur habere insigne, quod cæli ciues in ea ferebantur habitare. Super hoc si rei consideretur veritas, ex eo illis insularis hæc viuendi imputabatur felicitas, quia apud eos in nullo exorbitabat moralis reuerentiæ probitas, immò in omnibus potenter regnabat naturalis legis sanctitas. Delectatus ergo vir beatus tam fauorabili nuncio, totus ad requirendam tam laudabilem insulam animo ferebatur. Quia enim eius cõuersatio iam in cælis erat, & eum inter mundi scandala commorantem, iniustitiæ humanæ multiplicitas offendebat, saltem ille vitam desiderabat agere, ubi iustitiæ vestigia remansisse audiebat. Ad hoc eum etiam magistri sui & Abbatis Brendani exemplum animabat, cuius tota intentio ad felicem insulam quærendam non minus flagrabat: quippè qui huius nouæ peregrinationis in centor existeret & author, ut scriptura vitæ eius demonstrat. Quam si quis desiderat legere, quid de ea æstimare debeat, sapientium ediscat iudicio. Posthabentes igitur dulcem patriæ amorem, assumunt incertum optatæ peregrinationis laborem. Hanc viam insistere, vtrum persuaserit sola quærendæ felicitis habitationis voluntas, an aliqua ex parte subreperit animis eorum humanæ curiositatis voluptas, non habet discutere nostra temeritas. Hanc tamen viam Deo non displicuisse, per hoc satis intelligimus, quia etiam hoc peregrinationis tempore hunc seruum suum non destitit miris decorare miraculis.

Fama de quadam insula.

Brendanus Abbas eius.

CAP. VII.

Paschalis solennitatis mundus agebat lætitiâ, quandò solet sancta Ecclesia celebrius recolere nostræ redemptionis memoriam, quæ his diebus completa est per passionem & resurrectionem Dominicam. Cum ceteri in dè se agerent festiuius, S. Maclouius se agebat deuotius, vacans psalmis, hymnis & orationibus, utpotè qui debebat Deum interpellare non solum pro suis, sed etiam pro populi excessibus. Volens ergò celebrare solennia Misarum, cum non haberet locum ad id idoneum, (quippè qui circumferens visum, quantum permittebat horizon, nihil videbat, nisi

Paschalis solennitas.

CIRIUS

gber
nobis

RVIII
5

Ioan. 2.

superius caelum, & inferius liquorem aquarum) toto corde conuerfus ad Deum, orbat obnixius ab eo offerri sibi locum aptum. Exaudibilis auris Dei omnipotentis affuit praestitit orationi vtilia petentis: & qui olim periclitanti Ionae cetum ad salutem eius praepraui, hic etiam modo balenam praestitit adesse fecit. Cui tanta corporis vastitas erat, vt rupes esse ab hominibus putaretur: porro eam tanta subtrahebat immobilitas, vt insula stabilis esse crederetur. Sacramentorum ergo ordine a sacerdote solenniter celebrato, & viatico Dominicae Eucharistiae omnibus deuote distributo, quo vnico inter omnes vtriusque hominis aduersitates munitur de morte soluto alacriter nauis retinaculo, reddunt se suscepto nauigandi proposito. Porro comitatu illo erant homines numero ferme centum octoginta. Cum ergo iam altum tenerent, vellicante fide securi, tunc demum reducto visu, intellexere de quanto periculo eos eruerit misericors potentia Domini, qui balenam pro insula parauerat in medio mari, & eam subtrauerat immobilitate tam stabili, vt nihil eis periculum timeret. Cui tum posset esse dubium, quod ineuitabile omnes incurrisset mortis periculum, si bellua immanissima dedisset corporis sui motum? Vnde omnes laetum tantae celestium, voces gratiarum actionis vnanimiter iactabant ad sidera.

CAP. VIII.

Ingeas in mari periculum cum socijs se euasile legatur.

Exirat S. Maclouius defunctum.

S. Maclouius rediitum catechizat & baptizat.

Ioan. 14.

Dominicu hominem Christum dicit, quod Augustinus se dixisse dicit. Vide Retracta. lib. 1. cap. 19.

Magnis maiora miracula succedunt, & nouitate sui, deuotionem fidelium laudanda Dei magnalia vehementius accendunt. Cum tantopere pro quaerenda illa laudabilis fama insula laborarent, factum est, vt ad aliam insulam, disponente Deo, applicarent: & potiti optata arena, dum pro releuando radio nauigationis perlustrarent singula, offendunt tumulum sepulti hominis, quem fuisse giganteum & proceritatis, prodebat inspecta qualitas corporea magnitudinis. Motus ergo pius misericordiae humanae compassionis, & insuper animatus vigore supernae inspirationis, cum fidei magnanimitate & lachrymosa contritione cordis, nomen & virtutem inuocat sanctae Trinitatis, & aperto loculo tumuli, suscitauit eum a mortuis. Postquam est redditus pleno vitae officio, compellat eum sacerdos pio alloquio, & scitans eum quis esset, vnde illuc venisset, vbi modo fuisset, si aliquando Christo credidisset. Respondit ille, se a parentibus suis occisum, ibi tumuli accepisse locum. Post se infernalibus claustris deputatum, durum & interminabilem tulisse cruciatum. Et addidit homo Dei: Vobis ergo, quos incredulitas deputauit poenalis inferni ergastulo, est aliqua fide confessio, est aliqua sanctae & indiuiduae Trinitatis cognitio? Et ille: Plane, inquit, nobis sanctae Trinitatis cognitio est, sed modo eam nosse aut confiteri nihil nobis prodest: immo quia in vita eam nosse nolumus, mortaliter obest. Ideo precor, vt saltem modo merear renasci baptismo salutari: vt qui haecenus damnatus fui morte aeternali, iam nunc possim aeterni ab interitu infernali. Sanctus Dei, his auditis, ingreditur viam Apostolicae praedicationis, & cum initiatum & catechizatum catholicae fidei rudimentis, consecrauit & regenerauit baptismi sacramentis, & munus viatico Dominici corporis & sanguinis. Superuixit autem quindecim diebus, & a morte animae erutus, morti corporali est redditus, & in eodem tumulo repositus, in genere omnium regeneratione resurrecturus cum Christo felicitus. Haec sunt, bone Iesu, mirifica tuae diuinitatis opera: haec sunt magnifica tuae promissionis munera, quibus deliter in te credentes consolatur tua clementia. Qui credit, inquit, in me, opera quae ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet. Quae quidem posse fieri per hominem vix apud homines obtineret fidem, nisi promissum fuisset per Dominicum hominem haec facienda esse per fidelem hominem.

CAP. IX.

Exhausto incassum nauigationis labore diutino, postquam nulla spes desideratae insulae inueniendi adspirabat pio eorum desiderio, retractato inuicem consilio, deliberauerunt finem facere tam longo postliminio. Iam enim septennium hac peregrinatione expleuerant, & septem Paschalis celebratis recursum solenniter uerant, & per certum laborem nihil adhuc certi in animo habebant. Reuerfus ergo vir sanctus ad auitam patriam, reddidit parentibus suis desideratam diutissime praesentiam: & quia in terris nequiuu inuenire optatae felicitatis insulam, ingenioque dabat operam, vt in caelis perpetuae beatitudinis mereretur habere patriam. Deus, qui hominem gratia sua praeuenit, vt bonum velit: & subsequitur, vt implere possit, eum voti sui compositum fecit. Cum enim in hoc totus esset, vt iam tanquam perfectionis iter arriperet, cum de more interesset Ecclesiastici officij mysterio

audiuit Evangelium pronuntiari à Diacono : Si quis venit ad me, & non odit patrem & matrem, & uxorem & filios, & fratres & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus : & Qui non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Et rapiens vocem ex ore Diaconi, credens hoc consilium sibi in tempore mandatum esse ex ore ipsius Domini, ex ipsa lectionis opportunitate patrem suum conuenit, legationem Dominici mandati per Diaconum sibi missam ei obiecit, & licentiam abrenunciandi sibi suisq; omnibus, ab eo humiliter petijt, seque trans mare peregrinationem pro Christo velle suscipere prædixit. Pater diligens filium nimis carnali affectione, quæ gaudebat redijisse de tam longinqua peregrinatione, voluit bonæ eius voluntati contraire. Et præcurrens ad maris litus, amotis vsquequaque nauibus, interdixit potenter nautis omnibus, nè quis eorū filio suo facultatem transfretandi præstaret aliquatenus. Sed vir Apostolicæ vitæ, sciens Dominum præcepisse, Si dextera manus, vel pes, vel oculus scandalizat te, erue eum, & projice abs te : maluit solus ad vitā ingredi, quam cum parentibus suis perniciosè dilectis, in gehennam mitti. Omnem ergò carnalis necessitudinis affectionem postponens Christi amori, abrenunciavit patri, abrenunciavit paternæ facultati, abrenunciavit etiam sibi, vt nudus & expeditus sequeretur discipulus vestigia magistri.

CAP. X.

Ascitis itaque omnibus, qui secum tenebant propositum monastici ordinis, allegato quoque magistro suo Brendano Abbate, socio prioris peregrinationis, venit ad litus maris. Vbi amoris nauibus & nautis omnibus, iuxta interdictum patris sui, cum nulla suppeteret via transfretandi, recolebat illud Psalmistæ: Bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine. Cumque cor ad Deum solum suspenderet, eccè nauim vacuum hominibus præstò adesse videt, quam Christus ipse regerat: vir tamen sanctus puerum eum esse credebat. Qui puer mox illum ad nauigandum inuitauit, & quorsum iter veller dirigere, eum interrogauit. Respondit ille, quò voluntas Domini iter suum veller dirigere, eò se libenter sequi velle. Adiecit puer: In sinu huius salis est quedam insula, quam habitat vir satis probatus in monastica vita. Hic Aaron vocatur: à quo etiam locus, Insula Aaronis cognominatur. Ad hunc te dirigam, & te ab eo officiosissimè excipiam, & humanè tractari faciam. Hac vice sermonum intellexit tandem vir Dei, puerum cui colloquebatur, illum esse, quem inuocauerat, Deum. Cumque acceleraret prouolui loquentis genibus, dicto citius euauit ex oculis ipsius.

CAP. XI.

Itur felicioris nauigationis viam aggressus, prosperis ventis & recto tenore cursus ad insulam Aaronis est directus, & iuxta promissum Domini, officiosa humanitate à famulo Dei est exceptus. Ibi cum sancto sanctè viuerebat, & cum innocente innocenter agebat, & factus alter alterius speculum, si quid in semetipsis videbant esse corrigendum, aut adijciendum, charitatiua æmulatione meliorabat alter per alterum. Ibi ergò mundi huius peregrinus permansit aliquantulum temporis, donè placuit diuinæ omnipotentis, etiam in hoc seculo ei reddere mercedem laboris, in futuro seruans ei plenitudinem remunerationis.

CAP. XII.

Iam fama nomen eius celebre fecerat vbique, iam omni populo erat in ore, quòd peregrinus ille miraculorū polleret potestate, & supra homines doctrinæ afflueret vberitate. Iam omnis populus in eius declinauerat amorem, eò quòd videret in eo esse & pij patris affectionem, & facundi doctoris auctoritatem. Quocirca cooperante sibi diuina gratia, fecerunt eum inthronizari in Episcopali cathedra, in vrbe, quæ vocatur Alertha, quæ non longè aberat ab Aaronis insula. Hanc urbem fluiuius, nomine Rindus, ex vno latere, ex altero alluebat mare. Illis in partibus adhuc dæmonum squallebat spurcicia, & iam passim Euangelij regnante gratia, ibi resisterant idololatricæ vestigia. Accinctus itaque vir Dei gladio verbi Dei, ostendit quàm fidelis esset suo regi, pro eius amore aggressus debellare regnum diaboli: nec antè desistit, quàm infidelium corda, virtutum mirificentia, & doctrinæ affluentia ad credendum inflexit, & à regno diaboli abactos, Christi iugo subiecit. In hac vicinia sanctus Samson manebat, qui beati Maclouij confanguineus erat. Hic in territorio vrbs, in qua Episcopatum administrabat, non mediocriter laborem impendebat, vt de regno Domini sui exturbaret paganismum, & ad laudem Dei ampliaret Christianismum. Sic in

URIVS

gber
nobis
RVIII
5

regione illa per fortes milites Christi, diminuta est aduersæ partis potentia, & dilata est longè lateque Christianitatis magnificentia.

CAP. XIII.

Vigiliam Paschæ Christianus populus celebrabat, & in celebrandis Missæ mysticis sacerdos intentus erat. Et ecce tristes defuncti exhibentur exequiæ, & animos audientium ad compatiendum mouent plangentium lachrymæ. Plus cunctis mouetur & ipse sacerdos, qui totus erat in misericordia, & præstolari iubet, dum finitur Missa. Circumstante frequentia populi, monet omnes appellare clementiam Domini: ut, qui dominatur morti & vitæ, dignaretur per membra rigentia vitalem animæ calorem refundere. Nec longum fuit, & qui dixit, Omnia possibilis sunt credentium deuotioni fidelium adfuit: resurgit mortuus, & horrorem incurrit omnibus, & palam fecit omnino Deum fauere fideliter petentibus. Ut uiuus adfuit, poculum vini sibi porrigi petijt. Quid sanctus vir faceret? Vinum quod sitienti porrigeret, non habebat: aquæ poculum, quod porrigebat, tangere sitiens nolebat. Iterum confortatus in fide, recurrit ad fontem misericordiæ, petens, ut qui orationi fidelium impendit maius, dignaretur impendere & id, quod erat minus. Mox habens ad manum vitæ marmoreum, leuata manu illud benedicens, vertit in vas vitreum: & infundens vitæ aquam, per virtutem sanctæ benedictionis mutauit & illam in vini naturam. Sicque vase vitreo porrigens homini rediit uino noui vini poculum, non minimum diuinitatis ostendit omnibus miraculum. O verè pium & magnificum cultorem sanctæ Trinitatis, quem secundum fidem cordis sui in vna die diuina virtus illustrauit miraculis, dum in nomine & virtute sanctæ Trinitatis suscitauit mortuum, & ex marmore vitrum, & ex aqua fecit vinum. Itaque quem alienis manibus carruca ad sepeliendum illuc aduexit, ipse eam lætus domum reduxit, & quoad vixit, idoneus sicut resurrectionis testis extitit.

CAP. XIII.

Vir sæpè nominatus, in quo fides per bona viuebat opera, in paruis quidem rebus non parua dedit miracula, ut per eum in omnibus Christi cresceret gloria. Dum aliquando Britannicæ circuiret regionem, ut in agro Dominicæ culture semen diuini verbi sereret, offendit subulcum in agro, quem torquebat magna tristitiæ amaritudo. Custodiens enim gregem porcorum, suam auide & importunè vastantem segetes, dum nititur arcere à damno vicinorum, occiderat eam per incautum lapidum ictum. Pro hac offensâ dominum suum timebat, cuius iram ob hoc maxime exasperari credebat, quod septem nati oberrantes, solito circa vbera defunctæ matris lacerare volebant, sed nullam vitæ alimoniam in præmortuo corpore inuenire poterant. Maclouius, quem sibi totum vendicauerat pietas, non potuit sine lachrymis videre subulci lachrymas: & fusa oratione ad Deum, auri defunctæ suæ imposuit baculum suum: & resuscitauit ea ad solum tactum, mœrenti reddidit gaudium. Subulcum rem ad dominum retulit, & præconia serui Dei per ora omnium diffudit. Dominum ascenso equo, ore ad os gratias egit sancto viro, & villam vnâ contulit ecclesiæ, ad vsus seruorum Dei sub eo.

CAP. XV.

Gressit & aliud quiddam simile, vel pro solo pietatis intuitu satis prædicabile. Insuper gratias Paulum Apostolum, cui manus suæ operando supplebant, si quid sibi deesse vacabat. Cum quadam die in putanda vinea laboraret cum fratribus, depositam cappam reposuit in abdito, ut operari posset expeditius. Finito opere, cum cappam vellet recipere, auiculam, quam vulgò bitrionem vocant, inuenit super eam omnino posuisse. Qui sciens nec auiculis deesse Dei prouidentiam, (quippe quarum nulla sine patre Deo cadit super terram) dimisit ibidem cappam, donec foris ouis, pullos in tempore excluderet auicula. In qua re & illud mirabile fuit, quod quanto tempore illic cappa iacuit, nulla pluuia illam violauit. Quod quicumque audierunt, in Deum virtutem cum gratiarum actione magnificauerunt, in homine Dei pietatem laudauerunt.

CAP. XVI.

In pago vrbis Alethæ, in qua antistabat Maclouius venerabilis, filiam habebat vrbis lerabilis. Omnes enim se contingentes atrebat morsibus, nec ipsis parcebat perirentibus.

Mar. 9.

Mortuus
reuiuiscit.Aqua muta-
tur in vini.Resuscitauit
suum exanimam.

Act. 20.

Matt. 10.
Cappa eius
sub dio à
pluuia non
violatur.Antistabat,
pro, antisti-
te gerebat.

rentibus. Nec comprimi aut sedari poterat huius malae valetudinis vehementia, nisi ferreis catenis arderetur tam immanis infania. Pater, cuius animo, filia aegrotante, nihil poterat esse iucundum, ad medendum filiae suae, felicem inuitat Maclouium, quem olim audierat in curationu efficacia esse gloriosum. Nec differt ille misericordiam, sed credens quia facile est Deo, praestare fideliter petenti medelam, pergit ad puellam: & volens diabolicae malitiae comprimere dolum, sudarium suum proiecit in furentis puellae collum. Tunc vero potuisses audire horribiles voces demonum, seruo Dei in hac verba exprobrantium: O transmarine incola, non potuit te sustinere patria tua, qui venisti huc quaerere aliena, & nos expellere de regione nostra. Di. 2. Discipulus Christi vilipendens haec inimici impropria, & gaudens cum magistro & Domino suo sibi ea esse communia, cui subdola confessione acclabant daemona, Quid nobis & tibi, Iesu fili Dei viui? Venisti ante tempus perdere nos? exemplo Dominicae in crepationis, comprimebat falsitatis vaniloquia. Sciensque hoc demonium esse de illo genere, de quo dicitur a Domino, Hoc genus non potest eijci, nisi in oratione & ieiunio: fusa super aquam exorcismi oratione, & addita Episcopali benedictione, potum dedit puellae. Per aquae benedictae poculum, infusa virtute benedictionis per membra puellae, diabolica immisione diu contrita, cecidit in terram puella, quasi mortua. Paulopost resumpto spiritu, surrexit sana & laeta, effugato pessimi peruaoris impetu, & legiticauit alios pro integro restaurate incolumitatis statu. Pater videns satisfactum delictis suis, pro gratiarum actione ditauit sanctam Ecclesiam Dei praedictis & xenijs preciosis. Quia gloria aut raro, aut nunquam caret inuidia, non pertulit diu tantam Maclouij gloriam antiqui hostis versutia: sed ne in regno Christi inualesceret amplius boni militis gratia, suscitauit contra eum hostes armatos dolo & iniustitia, insuper fultos non mediocriter seculari potentia.

CAP. XVII.

Hailoch quidam, qui potenter principabatur toti Britanniae, stimulus instinctu diabolicae malitiae, cepit basilicam destruere, quam beatus Maclouius fundauerat in praedio sua parochiae. Vir Dei apud aures principis agebat lachrymis & precibus, vt dignaretur desistere a destructione Ecclesiasticae domus. Sed ille efferatus per conceptam iniquitatis insolentiam, non poterat mitigari vel refrenari per aliquam pia admonitionis gratiam. Contra huiusmodi secularis dominationis potentiam, ad munimen & firmamentum sui, solam Maclouius assumpsit patientiam. Sed qui ad suos fideles loquitur per prophetas, Qui tangit vos, tangit oculi mei pupillam. & Mihi vindictam, & ego retribuam: non dimisit inultam pauperum suorum iniuriam: & sicut Saulum recalcitrantem percussit triduana caecitate, vt postea totum mundum illuminaret aeterna claritate: percussit & hunc temporali caecitate, vt per tenebras transitorias liberaretur a peccatoru obscuritate. Ex templo ad cor reuersus, & poenitudine praecordiali compunctus, ad satisfaciendum Episcopo cucurrit quanto cyus, se reum esse protestans amaros fletibus, se merito excacatum esse confitens lachrymosis questibus. Ille, qui didicerat a magistro summe bonitatis, etiam inimicis esse benefacendum, & pro persequentibus & calumniantibus nos esse orandum, cito & misericorditer indulgit poenitenti reatum. Et prouidens ei vtriusque hominis salutem, aqua benedicta eum perfudit, & oleo sacro oculos eius perunxit, & ita ei pristinum visum restituit: pro admissa tamen temeritate congruum poenitendi modum indixit. Dux videns & animae & corpori vtilem esse suam satisfactionem, Ecclesiae Dei non paruam delegauit terraru hereditatem, & copiosam in re mancipij contulit benedictionem. Deinde quoad vixit, seruum Dei vti patrem filius vnico amore dilexit, eique suisque tutor & adiutor opportunus fuit in omnibus.

CAP. XVIII.

Sicut antiquus hostis hoc primo congressu victus discessit, sed non defatigatus cessit. Sicut enim olim ipsi Domino congressus, non recessit prima tetatione victus, sed secundo & tertio arma restaurare est ausus: in prima quoque Maclouij victoria non desistit a suis conatibus. Dux Hailoch, qui se totum humiliter inclinauerat ad Maclouij obsequelam, & pro eius gratia se totum potenter erexerat ad Ecclesiae Dei tutelam, postquam ingressus est vniuersae carnis viam, morte sua locum fecit iniquis opprimendi Ecclesiam. Surrexit enim post eum impia generatio, quae auersa facie a Deo, desciuit penitus a rectitudinis consilio. Hinc nactus opportunam

URIUS

1000

RVIII

5

Basilica eius destruitur.

Zach. 2. Deut. 32.

Act. 2.

Matt. 5.

Ceco refort. mat. vii.

fatana in interitum carnis, animabus tamen eorum reserua ta spe salutis, desisterent ab opere iniquitatis: & qui propter duritiã cordis sui thesaurizauerant sibi Dei iram, tandem emolliti per poenitentiam, reconciliarent sibi Dei misericordiam.

CAP. XXI.

REGO per scandala impiorum expulsus à suo Episcopatu, apparato omnis professionis commeatu, collecto quoque fideli monachorum discipulatu, longo nauigationis exacto cursu, tandem potitus Aquitaniã regionis portu, & deueniens ad partes Santonicae vrbs, primò omnium interrogandum esse putauit, si illis in locis vigeret ritus Christianitatis. Responsum est ei id, quo nihil potuit audire gratius, passim ibi feruere religionem Christiani cultus. Perrexit quãerere, quis ibi Episcopali præsidere cathedra, & læta audiuit aure, * Leontium Ecclesiastica prouisione superintendere, virum diuinã sapientiã & humanã scientiã præditum dignitate. Ipse exultans, quòd arderent sibi prima optatã prosperitatis auspiciã, spem concipit ex rerum cõuentientia, quòd deceterò omnia sibi cedere debeant ex sententia. Electos itaque ex suis legatos fidenter ad Episcopum dirigit, causã suã peregrinationis ex ordine digerit, locum sibi ad habitandum ab eo concedi humiliter expetit. Plenus ille spiritu propheticò, gaudebat animo se diuinitus visitari, procurato fraternã societatis solatio. Exertaque hilariter manu liberalitatis suã, tribuit ei locum habitationis congruã, secundum Apostoli præceptum, paratus ex sua copia illius inopiam supplere. Populares quoque delectati odore eius bonã conuersationis, ei suisque administrabantur multis donarijs, volentes etiam ipsi participari fructibus alieni laboris.

Migrat in Gallias, pulsus à sede sua.

2. Cor. 3.

CAP. XXII.

AGEBATUR nanque non casu fortuito, sed dispensatiuo diuinitatis consilio, vt quo latius diuersis in locis diffamabatur tanti viri peregrinatio, eo diffusius magnificaretur nominis eius cognitio. Filia Comitum, qui pago Santonico principabatur, per patris sui viridarium cum pedisequis suis exercebatur: vbi dum incautẽ incedit, venenoso oculi serpentis ictu vulnerata ingemuit, & magnam cunctis euilandi occasionem dedit. Pater inconsolabiliter lugebat, mater materno dolori temperare nesciebat, quã vitam filia inter spem & metum fluctuare videbat. Omnis familia lamentabatur, tota ciuitas ferali inlittio afficiebatur. Tandem hoc solũ dolor admisit consilium, vt quia nihil humanũ poterat valere auxilium, à beato Maclovio diuinum quãreretur solatium. Vt consultum est, itã & factum est. Ad pedes Maclouij ventum est, & votum fideliter petentium frustratũ non est. Episcopus ad orationis subsidium confugit, aquam exorcizatã benedixit: ex ea folium hederã perfudit, folium loco vulneris superposuit. Contra vim sacre benedictionis, non potuit subsistere vis venenosa pestis. Videres ex imis visceribus pestiferũ virus elici, & ad locum folio hederã obductum contrahi. Quod stillando in terram guttatim, corpus puellã reddidit illa sum. Ita meritis Maclouij redintegrata est puellã sospitas, auãta est parentibus iucunditas, cunctos videntes & audientes confortauit in fide Christi miraculi nouitas. Pater non ingratus beneficio, villam suã proprietatis delegauit Dei famulo, vt haberet, vnde tribueret necessitatẽ patientibus pro Christo.

Sãcti nominis eius fama vbique diffunditur.

Curat puellam serpentis ictu grauiter & piculose laborantem.

CAP. XXIII.

VENERABILIS Leontius videns beatum Maclouium meritis & virtutibus glorificari, cepit animo secum non modicẽ lætari, quòd diuina pietas eum tanto & tali hospite voluerit consolari. Vnde suã diocesi inlustraturus, eum vt secum pergeret, obnixis coegit precibus. Venerunt itaque ad villam, quam antiquitas appellauit Bream, geminis ecclesijs in honorem Dei nobiliter insignitam. Leontius vt Maclouium archiũ applicaret sibi, vnã earum attribuit eius habitationi, alteram retinuit suo iuri. Quod quantum Deo placuerit, ex eo satis apparuit, quòd præfenti miraculo ibidem eos Dominus lætificauit. Illucescente die cum lauare vellet Episcopus, puer familiaris ad hauriendam aquam cucurrit ocyus. Qui dum incautẽ haurit, elapso pede, in puteum corruit, & aquarum mole oppressus interiit. Exortus est subito clamor & gemitus, fit vndique frequens populi concursus. Accurrit pater lugubris, non moratur adesse mater miserabilis, inculta facie & nudatò corpore, sparsisque capillis compassionem incuriens vniuersis. Mouet cunctos, & maximẽ parentes, flos ætatis delectabilis: erat quippẽ puer iam duodennis. Auget tumultum concurrentium frequentia innumerabilis: erat enim puer parentelã nobilis. Leontius corde premens

Ecclesiã ei attribuit Episcopus in diocesi sua.

URRIUS

9000
10000

RVIII

5

premens dolorem, & in Domino retinens spem & bonam fidem, iussit deferri glori-
bam defuncti in templum, quod destinauerat ad sancti Maclouij partem. Vique
auroram sequentis diei, parentes circa corpus excubias celebrârunt ritu solenni.
serui Dei pernoctantes in oratione, non diffidebant de eius bonitate. Manens
sanctus Maclouius omnes eliminat à templo, duos tantum monachos retinens secum
cum quibus familiarius interpellaret Dominum. Cum his ergo septies flexis genibus
orauit ad Deum quam potuit affectuosius, donè sensit animam innocentis pueri
fundi membris rigentibus. Assurgente puero, & adstante ad testimonium miraculi
quid alacritatis habuerint Episcopi, quid stuporis passi sint adstantes populi, quas gra-
tes omnes vna voce reddiderint omnipotenti, superfluum est inculcare sermonum
tiplici. Miraculum enim, quod pro commendanda famuli sui sanctitate monstra-
rat diuinitas, latius diffamabat resuscitati pueri nobilitas, & gratius accipiebat affi-
ctuosa parentum charitas. O virum prædicabilem per omnia, ô sanctum sanctis con-
ferendum in miraculorum magnificentia, qui & ipse exemplo Iesu Domini sui
resuscitauit mortuos, in Trinitatis inuocatione efficacissima.

CAP. XXIII.

Nec illud subtraham de tantarum virtutum catalogo, quod adhuc gestum est
in pago Santonico. Mulier quædam, nomine Bona, quæ vitam suam laudabiliter
agebat in viduitatis continentia, annis quatuordecim fuerat cæcitate obruta. Quæ
obrutibus sancti viri fideliter præsentata, luci pristinæ est reddita.

CAP. XXV.

Porrò homines illi, qui in Britannia virum Dei exacerbauerunt, & improbitate
obstinationis suæ se, terramque suam ab eo maledicti pertulerunt, maledictionem
vindicatam effugere non potuerunt. Terra enim in opere impiorum maledicta, non
in frugibus, quam in pomis omnium generum, sterilis & infructuosa est reddita.
Habitatores verò eius mille modis morborum deuotati, alij membrorum debilitate
coeperunt contrahi, alij lepra squalebant, alij visu se priuari dolebant: isti oris officio
se destitui, alij se auditu plangebant diminui. Nec aliquis erat omnium, qui caelestis
vindicte effugeret iudicium. Tandem per culpæ vindictam cognoscentes sero cu-
pam suam, nec volentes, nec valentes vltra sufferre maledictionis & vtrionis mole-
stiam, communicato consilio deliberauerunt, à sancto viro humiliter implorare ve-
niam. Missa itaque ad eum legatione, poscunt eum cordis cõtritione, vt absoluantur
ab illata maledictione, spondentes, si eos dignaretur sua reuersione, deinceps se e-
obtemperaturos sine aliqua contradictione. Amator pietatis & misericordiae Ma-
clouius, vbi pœnitentiam patriotarum accepit, summam consilij ad Leontium ve-
nerabilem detulit: Leontius hanc ad ipsum Deum referendum censuit. Vtque
indicto sibi triduo ieiunio, exorant sibi reuelari à Domino, quid super hoc
esset opus factu. Inter orandum Angelus Domini Maclouio adstitit, eique ex ore Dei
hæc suggestit: Oportet te, ô amice Dei, Britanniam reuifere, omnem maledictio-
nem auferre, homines salutifera benedictione sanare, terræ vbertatem restituere.
Deinceps debes Santonas repetere, quia illic habes propediem obire. Sanctus
que vir secundum Angelicam reuelationem repatriauit, terram hominesque sua be-
nedictione sanctificauit, Deoque largitori omnium bonorum eos orando commenda-
dauit. Sicq; omnis terra repleta est daplili vbertate per eius benedictionem, quæ antea
damnata fuerat per eius maledictionem. Ità factum est omnibus palam, quod po-
tiffex pius hanc maledictionem non intulit per aliquam malevolentiam in tempera-
tiam, immò per vtilem seueritatis benevolentiam, vt per hanc necessitatem saltem
inuini traherentur ad pœnitentiam. Britanni denique compotes voti sui effecti, cum
princeps & optimates regni, quam Clerus & Episcopi in vnum coniuncti, feliciter
virum poscebant cernui, vt reliquum vitæ suæ dignaretur secum agere, vt per eum
conuictum, Dei gratiam mererentur acquirere. Ille hoc fieri posse abnuuit, & summi
impossibilitatis suæ causam eis humiliter aperit, & vocationis suæ tempus sibi imper-
dere prædixit, & hoc apud Santonas sibi esse à Deo determinatum, ex verbis Angeli
se didicisse dixit. Britanni flentes, & timentes adhuc caelestis ire vestigia restare, qui non
in vita, nec in morte digni essent talem patronum habere, cum gaudio pacis & dila-
tionis cum prosecuti, vix tandem passi sunt ab eo separari.

CAP. XXVI.

Igitur

Renocat ad
vitam pue-
rû mortuû.Trium mor-
tuorû susci-
tator S. Ma-
clouius Epi-
scopus.Cæca reci-
pit lumen.Maledictû
tur impij, q
virum Dei à
se repuleratAngelus ei
apparet.Iram Dei à
Britannia
auertit.

Igitur Santonas regressus, noctū & interdū ob sui custodiam eo laborabat vigi-
 lantius, quo Dominum in proximo esse didicerat certius, vt, quacunque hora ve-
 niret, vigilans & paratus pulsanti aperiret. Qui enim tam longo ætatis tēpore bonum
 certamen certauerat, & tandē cursū consummauerat, de religione coronam
 iustitiæ reposcebat, quam sibi iustus iudex reposuerat. Reddidit ergō terrā, quod
 erat suum: cæli cum tripudio sanctorum eius exceperunt spiritum. Recepturus mer-
 cedem laborum, deductus est in viā mirabili manibus Angelorum. Qui enim in terris
 Angelicam vitam duxerat, modō in cælis eis conuiuendo æternaliter exultat. Vixit
 centum triginta annis, obiit 17. Calendas Septembris.

Decedit æ
vita.

Prolixa eius
ætas.

CAP. XXVII

Leontius Episcopus gaudens super thesauro sibi cælitus destinato, & posteris suis
 æternaliter profuturo, decreuit eum glorificare honorifico sepeliendi officio:
 constructaque noua ecclesia, corpus eius, vt spiritus sancti organum, in illa sepeliuit
 eum decenti reuerentia. Nec potuit abscondi in terris, cuius meriti modō esset in
 cælis. Eodem enim die, quo in mausoleo positus est, duobus cæcis visus redditus est,
 energumens à dæmonis infestatione liberatus est. Die post humationem tertia,
 contracto cuidam restituta est medela, muto loquela. Postmodū verō meritis S.
 Maclouij rara Dominus gessit ibidem miracula, quanta nec narrare lingua, nec
 continere valet membrana. Multiplicibus ac frequentibus sancti huius intercessio-
 nibus, subueniat nobis omnipotens Deus, cunctisque eius præconia celebrantibus:
 Qui viuat & regnat per æterna seculorum secula, Amen.

Honorifica
sepultura.

Miracula.

ORATIO DE SANCTO LEOPOLDO AV-
STRIÆ MARCHIONE ET CONFESSORE, HABITA A

Francisco Patano Advocato consistoriali, 12. Calendas Decembris anni

1484. sedente Innocentio VIII. & Friderico III.

Imperatore suadente: in publico
consistorio.

Iquam dicendi facultatem, si quod humanum ingenium
 posse satis exequi laudes diui Leopoldi existimarem, P.S.
 Reuerendissimi domini: non ego apud vos ad eō aude-
 rem, vt viri tanti virtutes exiguis dicendi viribus vellem
 attingere, & debilis in re tanti ponderis in exercitatusque
 athleta certamen hoc inire perarduum. Sed quoniam
 nemo tam eloquens, tam felici ingenio præditus est, vt
 eius magnitudini virtutum orationem æquare valeat:
 immō cuiusuis disertissimorum eloquētia, studium, ope-
 ra, facultas, ingenium, longē superatur & deficit, cum vel
 cogitare, vel expromere verbis conatur, quantum mori-
 bus, quantum denique tota vita claruerit: hinc ego, etsi in hoc mihi inusitato gene-
 re dicendi parū vehemēs orator videar, tamen pro mea tum in eum ipsum pietate,
 tum in vniuersam Christiani ritūs religionem obseruantia, dicendum vel id mihi pro
 viribus censeo. Neque enim id alienum siue officium siue patrocinium à quoli-
 bet puto homine Christiano, quando omnes debiliores sunt, quā vt de tanta re
 satis dicere queant. Accedo igitur ad vestrum venerandum & planē diuinum con-
 spectum: vestra vtōr liberius dignitate, fretus videlicet pietatis quo fungor officio,
 certusque apud vos plus valere loquentis animum in causa pia, honesta, religiosa,
 sancta, quā orationis copiam & ornamenta vacua negotio rerum & autoritate.
 Et si mansuetudo sanctitatis vestræ sepe nmerō mihi pias humanasque causas & pro
 pauperibus peroranti faciles porrexit aures: quanto faciliores in præsentia sperare
 possum illas mihi porrigi? Cum hīc de religione, de vera, de sancta republica, de fide
 agatur catholica: dum virum insignem pietate laudamus, eumq; ipsum referendum
 in sanctorum numero ducimus. Leopoldum dico, quem solum in terris Deus ipse
 immortalis nobis præcipuo exemplo constituit. Alios nanque ad beatam vitam libe-
 rius euexit solitudo, atque ab humanis negocijs separatio, remotaque vita & à seculi
 curis penitus expedita. Vnum hunc inter paucissimos mortales humanis implicatum
 rebus

15. Nouēbb.
Cap. 1.

S. Leopoldi
moribus &
vita clara.

CURIUS

guber
nober

RVIII

5